

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань проведення евакуації, розміщення та життєзабезпечення евакуйованого населення, забезпечення захисту дітей, які перебувають у населених пунктах, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Сімейному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 21–22, ст. 135):

1) частину другу статті 150 після слів "піклуватися про здоров'я" доповнити словами "та безпечні умови життя";

2) у пункті 2 частини першої статті 164 слово "дитини" замінити словами "дитини, забезпечення безпечних умов життя дитини".

2. У Кодексі цивільного захисту України (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 34–35, ст. 458):

1) абзац двадцять перший пункту 1 частини четвертої статті 8 викласти в такій редакції:

"проведення (у разі потреби) за окремим рішенням Кабінету Міністрів України, відповідних місцевих органів виконавчої влади (військових адміністрацій) евакуації населення та матеріальних і культурних цінностей із населених пунктів, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій, у безпечні райони";

2) пункт 8¹ частини другої статті 22 викласти в такій редакції:

"8¹) участь у проведенні евакуації населення у разі виникнення або загрози виникнення надзвичайної ситуації, а також із населених пунктів, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій, у безпечні райони";

3) у статті 33:

пункти 2 і 3 частини третьої після слів "державні адміністрації" доповнити словами "(військові адміністрації у разі їх утворення)";

у частині шостій:

в абзаці першому слова "виникнення загрози" замінити словами "загрози виникнення або виникнення";

пункт 4 викласти в такій редакції:

"4) воєнних (бойових) дій";

доповнити абзацами сьомим – двадцять другим такого змісту:

"У мирний час для завчасного планування заходів з евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей Генеральний штаб Збройних Сил України визначає райони можливих воєнних (бойових) дій, збройних конфліктів.

Під час дії воєнного стану обов'язкова евакуація населення проводиться із населених пунктів, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій, які включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, що затверджується в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Рішення щодо проведення обов'язкової евакуації населення з населених пунктів, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій, приймається за пропозицією військового командування на відповідній території обласними, Київською міською військовими адміністраціями.

Обов'язкова евакуація може бути загальною і частковою для окремих категорій населення, які за віком чи станом здоров'я не здатні самотійно вжити заходів щодо збереження свого життя або здоров'я, у тому числі дітей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку та інших категорій населення, за рішенням обласних, Київської міської державних адміністрацій (військових адміністрацій у разі їх утворення).

З метою забезпечення можливості ведення силами оборони воєнних (бойових) дій, в тому числі облаштування фортифікаційних споруд та інженерних загороджень, формування опорних пунктів, на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій, військового командування на відповідній території може визначити конкретні окремі ділянки територій, у тому числі частини населених пунктів, з яких є потреба у проведенні обов'язкової евакуації усіх категорій населення.

Рішення про проведення обов'язкової евакуації усіх категорій населення з підстав, зазначених в абзаці одинадцятому цієї частини, приймається обласними, Київською міською військовими адміністраціями за письмовою пропозицією військового командування на відповідній території.

З метою захисту дітей, які перебувають у населених пунктах, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій, обласні, Київська міська військові адміністрації за письмовою пропозицією військового командування на відповідній території та за погодженням з координаційним штабом з проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення, утвореним Кабінетом Міністрів України, протягом двох днів з дня отримання пропозиції можуть прийняти рішення про проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей.

Координаційний штаб з проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення, утворений Кабінетом Міністрів України, погоджує рішення обласних, Київської міської військових адміністрацій протягом двох днів з дня його прийняття.

Обов'язкова евакуація усіх категорій населення з підстав, зазначених в абзаці одинадцятому цієї частини, організовується та здійснюється відповідними обласними, Київською міською військовими адміністраціями спільно з органами місцевого самоврядування на відповідній території із залученням (за необхідності) підрозділів Військової служби правопорядку у Збройних Силах України та Національної поліції України.

Місця для тимчасового розміщення евакуйованого в примусовий спосіб населення визначає координаційний штаб з проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення, утворений Кабінетом Міністрів України.

Обов'язкова евакуація в примусовий спосіб дітей з територій можливих воєнних (бойових) дій здійснюється органами опіки та піклування із залученням відповідного органу або підрозділу Національної поліції України для забезпечення публічної безпеки і порядку.

У разі якщо населений пункт розташований на території активних воєнних (бойових) дій, які включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, що затверджується в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, обов'язкова евакуація в примусовий спосіб дітей здійснюється поліцейськими, уповноваженими рішенням керівника відповідного органу або підрозділу Національної поліції України.

Обов'язкова евакуація в примусовий спосіб дітей у безпечні райони здійснюється у супроводі батьків (одного із батьків), іншого члена сім'ї, родича (баби, діда, повнолітніх братів, сестер, вітчима, мачухи), інших законних представників дитини або, за їхньою згодою, без супроводу чи з іншими особами.

У разі відмови батьків, інших членів сім'ї, родичів (баби, діда, повнолітніх братів, сестер, вітчима, мачухи), інших законних представників дитини здійснювати супровід дитини під час обов'язкової евакуації, що зафіксовано

поліцейським за допомогою відеозапису, евакуація в примусовий спосіб дітей у безпечні райони проводиться без супроводу таких осіб.

У разі відмови батьків, інших членів сім'ї, родичів (баби, діда, повнолітніх братів, сестер, вітчима, мачухи) або інших законних представників дитини здійснювати її супровід під час проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей із населених пунктів, розташованих на територіях активних воєнних (бойових) дій, відібрання дитини від батьків проводиться без позбавлення їх батьківських прав. Протягом шести місяців з дня відібрання дитини батьки або інші законні представники дитини мають право звернутися до органу опіки та піклування з клопотанням про повернення дитини та надати документи, що підтверджують їх місце проживання на території адміністративно-територіальної одиниці/ територіальної громади, яка не належить до територій активних бойових дій та/або тимчасово окупованих Російською Федерацією, що включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, що затверджується в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, та інші документи, визначені Порядком провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

У разі якщо батьки або інші законні представники дитини не скористалися правом, визначеним абзацом двадцять першим цієї частини, орган опіки та піклування звертається до суду з позовом про позбавлення їх батьківських прав у порядку, встановленому законодавством";

у частині сьомій:

в абзаці першому слово "зон" виключити;

у пунктах 1 і 3 слово "можливого" замінити словами "зон можливого";

у пункті 2 слово "катастрофічного" замінити словами "зон катастрофічного";

доповнити пунктом 4 такого змісту:

"4) населених пунктів, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій";

частину восьму доповнити абзацом другим такого змісту:

"У разі введення воєнного стану обов'язкова евакуація затриманих осіб, підозрюваних, обвинувачених осіб, щодо яких застосовано запобіжний захід тримання під вартою, засуджених осіб (військовослужбовців), які відбувають покарання у виді арешту, обмеження волі, позбавлення волі на певний строк та довічне позбавлення волі, що перебувають в ізоляторах тимчасового тримання, слідчих ізоляторах, установах виконання покарань, на гауптвахтах та у дисциплінарному батальйоні, осіб, які перебувають у спеціальних палатах закладів охорони здоров'я та кімнатах для тимчасово затриманих військовослужбовців Збройних Сил України, а також військовослужбовців

держави-агресора, які перебувають у полоні України, проводиться у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України";

у частині дев'ятій слова "збройних конфліктів (у тому числі в особливий період)" замінити словами "воєнних (бойових) дій";

у частині одинадцятій слова "у частині третій" замінити словами "у частинах третій, шостій", а слова "районів можливих бойових дій" – словами "населених пунктів, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій";

у пункті 6 частини дванадцятої слова "осередків ураження та районів ведення активних бойових дій" замінити словами "населених пунктів, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій";

абзаци другий і третій частини вісімнадцятої викласти в такій редакції:

"Перелік адміністративно-територіальних одиниць, з яких завчасно у мирний час планується проведення евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей в особливий період із населених пунктів, розташованих на територіях можливих воєнних (бойових) дій, а також перелік адміністративно-територіальних одиниць, на територію яких здійснюється евакуація населення, матеріальних і культурних цінностей, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Перелік матеріальних і культурних цінностей, що перебувають у державній власності та підлягають обов'язковій евакуації із населених пунктів, розташованих на територіях можливих воєнних (бойових) дій, визначається Кабінетом Міністрів України";

4) статтю 86 доповнити частиною одинадцятою такого змісту:

"11. Особи, евакуйовані із населених пунктів, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій, мають право на забезпечення жилими приміщеннями з фонду житла для тимчасового проживання".

3. У частині другій статті 36 і пункті 6 частини першої статті 39 Закону України "Про місцеві державні адміністрації" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 20–21, ст. 190 із наступними змінами) слова "Національної поліції" замінити словами "Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту".

4. У Законі України "Про охорону дитинства" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 30, ст. 142 із наступними змінами):

1) у статті 12:

частину першу після слів "піклуватися про її здоров'я" доповнити словами "та безпеку";

частину шосту після слів "на охорону здоров'я" доповнити словами "та безпечні умови життя";

2) у статті 30¹:

у назві, частинах першій і другій слова "у зоні воєнних дій і збройних конфліктів" замінити словами "у населених пунктах, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій";

частину третю викласти в такій редакції:

"З метою захисту дітей, які перебувають у населених пунктах, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій, обласні, Київська міська військові адміністрації за письмовою пропозицією військового командування на відповідній території та за погодженням з координаційним штабом з проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення, утвореним Кабінетом Міністрів України, можуть прийняти рішення про проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей";

після частини третьої доповнити трьома новими частинами такого змісту:

"Обов'язкова евакуація в примусовий спосіб дітей у безпечні райони здійснюється у супроводі батьків (одного із батьків), іншого члена сім'ї, родича (баби, діда, повнолітніх братів, сестер, вітчима, мачухи), інших законних представників дитини або, за їхньою письмовою згодою, без супроводу чи з іншими особами.

Якщо обов'язкова евакуація в примусовий спосіб дітей здійснена без супроводу батьків (одного з батьків), іншого члена сім'ї, родича (баби, діда, повнолітніх братів, сестер, вітчима, мачухи), інших законних представників дитини, такі діти в безпечних районах передаються органу опіки та піклування для подальшої передачі другому з батьків або іншому законному представнику дитини, які проживають на безпечній території, або вжиття інших заходів, передбачених законодавством.

Повернення евакуйованих у примусовий спосіб дітей батькам, особі, яка їх замінює (вітчиму, мачусі, опікуну чи піклувальнику або особі, на яку покладено обов'язки щодо виховання дитини чи піклування про неї), або іншому законному представнику дитини на території адміністративно-територіальної одиниці/ територіальної громади, яка не належить до територій активних бойових дій та/або тимчасово окупованих Російською Федерацією, що включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, що затверджується в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, здійснюється відповідно до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого Кабінетом Міністрів України".

У зв'язку з цим частини четверту – восьму вважати відповідно частинами сьомою – одинадцятою;

у частині сьомій слово "переміщення" замінити словом "евакуації", а слова "з метою евакуації" виключити.

5. У Законі України "Про правовий режим воєнного стану" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 28, ст. 250 із наступними змінами):

1) пункт 6 частини першої статті 8 доповнити словами "обмежувати в'їзд (вхід), перебування в населених пунктах, з яких проводиться загальна обов'язкова евакуація";

2) статтю 15 доповнити частиною дев'ятою такого змісту:

"9. Під час дії воєнного стану обов'язкова евакуація населення проводиться з населених пунктів, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій, які включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, що затверджується в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Рішення щодо проведення обов'язкової евакуації населення з населених пунктів, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій, приймається за пропозицією військового командування на відповідній території обласними, Київською міською військовими адміністраціями.

Обов'язкова евакуація може бути загальною і частковою для окремих категорій населення, які за віком чи станом здоров'я не здатні самотійно вжити заходів щодо збереження свого життя або здоров'я, у тому числі дітей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку та інших категорій населення, за рішенням обласних, Київської міської військових адміністрацій.

З метою захисту дітей, які перебувають у населених пунктах, розташованих на територіях активних та можливих воєнних (бойових) дій, обласні, Київська міська військові адміністрації за письмовою пропозицією військового командування на відповідній території та за погодженням з координаційним штабом з проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення, утвореним Кабінетом Міністрів України, протягом двох днів з дня отримання пропозиції можуть прийняти рішення про проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей.

Координаційний штаб з проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масове переміщення населення, утворений Кабінетом Міністрів України, погоджує рішення обласних, Київської міської військових адміністрацій протягом двох днів з дня його прийняття".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

1) забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

- 2) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- 3) забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України

м. Київ
10 лютого 2026 року
№ 4779-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ